B.L.D.E. ASSOCIATION'S

S.B ARTS AND K.C.P SCIENCE COLLEGE, VIJAYAPURA

DEPARTMENT OF KANNADA

ADVANCE LEARNERS REPORT

For B.A.2nd,4th& 6th Semester

ACADEMIC YEAR

2023-24

B. L. D. E. ASSOCIATION'S

S. B. ARTS AND K. C. P. SCIENCE COLLEGE

Smt.Bangaramma Sajjan Campus, Shri B. M. Patil Road (Solapur Road), Vijayapur-586103
Accredited with CGPA of 2.99 at 'B++' Grade in 4th Cycle by NAAC
(Affiliated to Rani Channamma University, Belagavi)
Phone: (08352) 262770, Extn. 2223, 2224
Website:www.bldeasbkcp.ac.inE-mail:bldeasbkcp@gmail.com

Date : 18.07-2024

Department Of Kannada

Notice

Advance Lerner 2023-24

This is to inform the students; B.A. 2nd,4th, 6th Semester students should prepare a Project work on the prescribed topic dealing with the optional Kannada subject and submit it to the department by Date : 30-7-2024.

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು,
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,
ಎಸ್. ಬಿ. ಕಲಾ ಮತ್ತು ಕೆ. ಸಿ. ಪಿ.
ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ವಿಜಾಪುರ

18/7/24
Principal,
S.B.Arts & KCP. Sc. College
Vijayapur.

B. L. D. E. ASSOCIATION'S

S. B. ARTS AND K. C. P. SCIENCE COLLEGE

Smt.Bangaramma Sajjan Campus, Shri B. M. Patil Road (Solapur Road), Vijayapur-586103
Accredited with CGPA of 2.99 at 'B⁺⁺' Grade in 4th Cycle by NAAC
(Affiliated to Rani Channamma University, Belagavi)
Phone: (08352) 262770, Extn. 2223, 2224
Website:www.bldeasbkcp.ac.inE-mail:bldeasbkcp@gmail.com

DEPARTMENT OF KANNADA

PROJECT WORK : B.A 2nd semester 2023-24

Sl.no	UUCMS NO	Name	Topic	Sign
1	U15KM23A0030	Laxmidevi Talavar	ರತ್ನತ್ರಯರು	Lmt
2	U15KM23A0159	Dharshan Badiger	ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಾತ್ರ	DwB

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು,
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,
ಎಸ್. ಬಿ. ಕಲಾ ಮತ್ತು ಕೆ. ಸಿ. ಪಿ.
ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ವಿಜಾಪುರ

IQAC, Co-ordinator
S.B.Arts & K.C.P.Science College,
Vijayapur.

Principal,
S.B.Arts & KCP. Sc. College,
Vijayapur.

ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಬೆಳಗಾವಿ.

ಎಸ್. ಬಿ. ಕಲಾ ಮತ್ತು ಕೆ.ಸಿ.ಪಿ

ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ,

ವಿಜಯಪುರ

ನಿಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯ

ಬಿ.ಎ ೨ನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ

ವಿಷಯ:- ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಾತ್ರ

ಹೆಸರು :- ದರ್ಶನ ಬಡಿಗೇರ

UUCMS No.:- U15KM23A0159

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು:- ಉಮಾದೇವಿ ಹಿರೇಮಠ

➢ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಾತ್ರ...!

ಪೀಠಿಕೆ:

ಮಾನವನ ಬದುಕಿಗಾಗಿ ಕಲೆ ಎಂಬ ಘೋಷಣೆಯಿಂದ ಶೋಷಣೆ, ಅಜ್ಞಾನ, ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಉದಯವಾಯಿತು.

"ಸುಂದರವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ನೈತಿಕವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ಕಲ್ಯಾಣಕರವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ಯಾವು ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಕಲೆಯಲ್ಲ; ಧರ್ಮವೂ ಅಲ್ಲ. ಕಲೆಯು ಕಲೆಗಾಗಿ ಎಂಬ ವಾದವು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸತ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದು ಬಂಗಾಳದ ಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತಿ ಶರತ್‌ಚಂದ್ರ ಚಟರ್ಜಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರಂತೆ ಶೋಷಣೆ, ಅಸಮಾನತೆ ಇಲ್ಲದ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಕಾವ್ಯ ಖಡ್ಗವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹಲವು ಸಾಹಿತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹಿನ್ನೆಲೆ:

ಕಳೆದ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಐರೋಪ್ಯ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಗಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗ. ಇವುಗಳಿಂದ ಉಂಟಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿತು. ವರ್ಗರಹಿತ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ಸನ ಬರಹಗಳು

ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದವು. ಈ ಬರಹಗಳಿಂದ ಹೊಸ ಚಿಂತನೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಐರೋಪ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ, ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ 1917ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕ್ರಾಂತಿಯ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದ ನೆಲೆಯೂರಿತು.

ಹೀಗೆ ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಬಯಸಿ ನಡೆಸಿದ ಚಳುವಳಿ ಜಗತ್ತಿನ ಬಹುಪಾಲು ಬರಹಗಾರರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ, ಚಿಂತನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

"ಜನತೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದು, ಸಮಾಜದ ಕಣ್ಣಾಗಿ, ಕಿವಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡುವುದು ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉದ್ದೇಶ" ಎಂದು ರಷ್ಯಾಕ್ರಾಂತಿಯ ಹರಿಕಾರ ಲೆನಿನ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಮಾಜದೊಳಗಿನ ಮಹಾನ್ ಹೋರಾಟವೊಂದರ ಅಂಗವಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ ಮಹೋನ್ನತವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಮುನ್ನಡೆಗೆ ವೇಗೋತ್ಕರ್ಷವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

<u>ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೋರಾಟದ ಭಾಗವಾಗಿ– ಸಾಹಿತ್ಯ</u>

ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲೂ ಸಮಾಜವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸುವ ಪ್ರಗತಿಗಾಮಿ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೂ, ಅದೇ ಸಮಾಜವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಸಂಘರ್ಷ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಸಂಘರ್ಷ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರತಿಫಲನವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕಲೆಯೂ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಲ್ಲ.

ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ, ಸಮಾಜವು ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸುವ ಸಂಕ್ರಮಣ ಕಾಲ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದೊದಗಿದ್ದು ನಮಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿದೆ. ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರು ಘೋಷಿಸಿದ್ದು

ಪಾಳೆಯಗಾರಿ ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕುಸಿಯತೊಡಗಿತು. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಉಗಮವಾಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು, ತಾಂತ್ರಿಕ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಅಂದು ಕಂಡುಬಂದವು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಹೊಸತನ್ನು ಹೊಸಕಿಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ಹಳೆಯ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಶಕ್ತಿಗಳಗೆ ಸೋಲಾಗಬೇಕು. ಪ್ರಗತಿಗಾಮಿ ಶಕ್ತಿಗಳು ಗೆಲ್ಲಬೇಕು. ಈ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಹೋರಾಟ ಕಡೆಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಪ್ರಗತಿಗಾಮಿ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಗೆಲುವಾಗಿ, ರಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಾಶವಾಯಿತು. ಅದರ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಜನತಂತ್ರ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿತು. ಇದೇ ಜನತಾಂತ್ರಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ.

ಈ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಹೊಸ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದವರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಹೊಸ ತಿರುಳನ್ನು ಎಂದರೆ ಮಾನವರೆಲ್ಲರೂ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಸ್ವತಂತ್ರರು, ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು, ಸೋದರರು ಎಂಬ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಡಾಂಟೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಈ ಕೆಲಸ ಸರ್ವಾಂಟೆ, ಶೇಕ್ಸಪಿಯರ್, ಗಯಟೆ, ವಿಕ್ಟರ್ ಹ್ಯೂಗೊರವರಿಂದ ಆನಂತರ ಎಮಿಲಿ ಜೋಲ, ಇಬ್ಸೆನ್‌ರವರಿಂದ ಮುಂದುವರೆಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಕಲೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜಿಯೆತ್ತೊ, ಮೈಖೆಲೆಂಜೆಲೋರವರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ರೋಧಾ, ರೆಂಬ್ರಾ, ವ್ಯಾನಗೋರವರೆಗೂ ಅರಳಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇತ್ತ ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬೀತೋವೆನ್, ಮೊಜಾರ್ಟರವರನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿತು. ಇದೇ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ ಯುರೋಪಿನ ನವೋದಯ.

ಈ ನವೋದಯದ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲೆಯೂ, ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾಯಿತು. ಕಾದಂಬರಿಯೆಂಬ, ಪ್ರಬಂಧವೆಂಬ ಹೊಸ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು, ಕಾವ್ಯವೂ, ನಾಟಕವೂ ಹೊಸ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡವು. ಸಮಾಜದೊಳಗಿನ ಮಹಾನ್ ಹೋರಾಟವೊಂದರ ಅಂಗವಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಹೋನ್ನತವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಮುನ್ನಡೆಗೆ ವೇಗೋತ್ಕರ್ಷವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನವೋದಯದ ಇತಿಹಾಸವೇ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಈ ನವೋದಯವೆಂಬ ಮಹಾನ್ ಚಳುವಳಿಯ ದೀರ್ಘವಾದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವವಾದವೆಂಬ ಪಂಥ ಪ್ರಬುದ್ಧವಾಗಿ ವಿಕಸಿತಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆಳರಸರನ್ನು ಹೊಗಳಿಹಾಡುವ, ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯ ನಿಜ ಜೀವನದಿಂದ ವಿಚ್ಛೇದಿತವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ, ಜನರಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾದ, ಜನರ ಜೀವನದ ಸುಖ–ದುಃಖಗಳನ್ನು ವಸ್ತುವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಹೊಸ ಪಂಥ ಇದು.

ಆದರೆ, ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಅಂತೆಯೇ ಇಂದೂ ಈ ವಾಸ್ತವವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಗೊಂದಲಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೆಲ್ಲಾ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ವಾಸ್ತವ, ಅವುಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದೆ 'ವಾಸ್ತವವಾದ' ಎಂಬುದೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಗೊಂದಲ. ತಾನು ಬದುಕಿರುವ ಸಮಾಜದ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು, ಅವುಗಳ ಹಿಂದಿನ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕನಿಗೆ ಇರಬೇಕು. ಈ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಆತ ಸಮಾಜವನ್ನು ಮುನ್ನೆಡೆಸಲು ಯಾವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ, ವಾಸ್ತವವಾದ ಅಂದರೆ, ಜೀವನವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ

ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಪಂಥವಲ್ಲ. ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದದ್ದನ್ನು, ಅನುಕೂಲಕವಾದದ್ದನ್ನು ಆಯ್ದು, ಜನತೆಯ ಗಮನವನ್ನು ಅತ್ತ ಸೆಳೆಯುವ. ಅನವಶ್ಯಕವಾದದ್ದನ್ನು, ಹಾನಿಕಾರವಾದದ್ದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ಹೊಸತನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಹಂತ ಅದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಾಣದಿರುವ. ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಲಿರುವ ಹೊಸ ಸತ್ಯವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ ತೋರಿಸುವ ಪಂಥ ವಾಸ್ತವವಾದ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೂ, ಸತ್ಯ ಅಸತ್ಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅರ್ಥಾತ್ ಸಮಾಜದ ಮುನ್ನಡೆಗೆ ಹಾನಿಕಾರಕವಾದದ್ದನ್ನೂ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸಹಜವಾದ. ಅನವಶ್ಯವಾದ ನೀರಸ ವರ್ಣನೆಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅಶ್ಲೀಲದ ಅಂಚಿನವರೆಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಈ ಸಹಜವಾದ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಲೇಖಕರು ಈ ಗೊಂದಲದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಲಾರದೆ ತೊಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತತ್ಫಲವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ತನ್ನ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯ:

ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಹೀಗೆ ಮಹಾನತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ಅಮರ ಕೃತಿಗಳೊಂದಿಗೆ, ಆ ಮಹಾನ್ ಪಂಥದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಸೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕನ್ನಡದ ನವೋದಯ ಕಾಲದಲ್ಲೂ, ನಂತರದಲ್ಲೂ ಜನಪರ ಆಶಯಗಳನ್ನು, ಪ್ರಗತಿಪರ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಕೃತಿಗಳಿವೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದರೆ ನಾವು ಬೇರಿಲ್ಲದವರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಆಯಾ ಕಾಲದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ವೈಫಲ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಮೀರಿ, ಆದರೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ

ಪ್ರಗತಿಗಾಮಿ ಅಂಶಗಳ ಅಮೋಘ ರಸಸೃಷ್ಟಿಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿ ಹೊಸಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಾತ್ರ

ಸಾಹಿತಿಗಳ ಗುರಿ ಕೇವಲ ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕತೆಯೂ ಇರಬೇಕು, ಅಜೇಯ ಶಕ್ತಿಯು ಇರಬೇಕು, ಅದು ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಸೆ ಸುಖ–ದುಃಖಗಳ ಕನ್ನಡಿಯಾಗಿರಬೇಕು, ಸಾಹಿತಿ ಜನತೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಖ್ಯಾತ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾದ ಅ.ನ.ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾವ್ಯದ ಉದ್ದೇಶ ಜನರಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದು, ಜನರಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಸರಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತಿ ಬಯಸಿದ, ನಂಬಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು.

ಹತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಪಂಪನು "ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿ ಒಂದೆ ವಲಂ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿಯೊಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರ್‍ಯಾವ ಜಾತಿಯು ಈ ಭೂಮಿಯೊಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದೆ ಆರಂಭವಾದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಾದ ಬಸವಣ್ಣನವರು "ಸಮಾಜವೆಂದರೆ ಜಾತಿ, ಕುಲ, ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲ. ಶಿವಭಕ್ತಿಯು ಸರ್ವಸಮಾನತೆಗೆ ದಾರಿಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಶಿವನೊಲಿದವರ, ಶಿವನೊಲಿಸಲು ಬಂದ ಶಿವಭಕ್ತರಿಗೆ ಜಾತಿಗಳುಂಟೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೆಸೆದು ವರ್ಗ–ವರ್ಣರಹಿತ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಿಸುವುದೇ ಅವರ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವರು,

*"ವಿಪ್ರ ಮೊದಲು ಅಂತ್ಯಜ ಕಡೆಯಾಗಿ
ಶಿವಭಕ್ತರಾದವರನೆಲ್ಲರನೊಂದೆ ಎಂಬೆ
ಹಾರುವ ಮೊದಲು ಶ್ವಪಚ ಕಡೆಯಾಗಿ
ಭವಿಯಾದವರನೊಂದೆ ಎಂಬೆ...."*

–ಎಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಶಿವಭಕ್ತಿಯ ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಮೇಲೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೊದಲಿನ ಕುಲವು ಅಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಕುಲಮೂಲವಾಗಿದ್ದ ಅಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೇದಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಅವರು ಕೈಗೊಂಡ ಮಾರ್ಗವಿದು ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಮಕಾಲಿನ ಅನೇಕ ವಚನಕಾರರು ತಮ್ಮ ವಚನಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೀರ್ತನಕಾರರಾದ ಪುರಂದರ ದಾಸರು, ಕನಕದಾಸರು– ಜಾತಿ, ಧರ್ಮಗಳಿಂದ ಜಡ್ಡುಗಟ್ಟಿ ನಾರುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ತಮ್ಮ ಕೀರ್ತನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಖ್ಯಾತ ಕವಿ ಮತ್ತು ಲೇಖಕರಾದ ಶ್ರೀ. ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಕವನದಲ್ಲಿ ಈ ಲೋಕದ ಜನ ಎಂಥ ಹುಚ್ಚರು, ಮರುಳರು, ಪೆದ್ದರು ಇವರಿಗೆ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿ ಬರುವುದು ಯಾವಾಗ? ಎಂದು ಮರುಗುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದುವರೆದು ಧಾರ್ಮಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರುಬಿಟ್ಟಿರುವ ಪೌರಾಣಿಕ ಮೌಢ್ಯವನ್ನು, ಪುರೋಹಿತರ ನಿರಂತರ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಜನರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಪುರಾಣವಾಗಿಸುವ ಮೂರ್ತರ ಬಗ್ಗೆ ಜನಜಾಗೃತರಾಗಲು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

*"ಮುಂದಕ್ಕೆ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ಚರಿತ್ರೆ
ನಿಂತು ಮಡುಗಟ್ಟಿದರೆ ಅದು ಪುರಾಣ....."*

ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗೆ ಪುರಾಣವಾಗುತ್ತಲೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ ಅದರ ಪಾರಾಯಣ ಈ ಪುರಾಣದೊಳಗಿನಿಂದ ಎದ್ದು ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಥೆಂಥವೋ ಅವತಾರ, ಯಾರ್‍ಯಾರೋ ದೇವಾಂಶ ಸಂಭೂತರಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಪುರಸ್ಕಾರ. ಪೂಜಾರಿಗಳ ತಂಡ ಸುತ್ತಲೂ ಸೇರಿ ಕಟ್ಟುತ್ತದೆ ಗುಡಿ-ಗೋಪುರ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮಾನವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣದೆ, ಮಾನವನೇ ಮಹಾದೇವನೆಂದರಿಯದೇ ಅನೇಕ ಅಜ್ಞಾನಿ ಗುರುಗಳು, ಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಾವು ಬದುಕಿರುವಾಗಲೇ ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಹೆಗಲಿನ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವದನ್ನು ಕಂಡು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ವಿಡಂಬಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕವನ ಹೀಗೆದೆ-

“ಬದುಕಿದ್ದಾಗಲೇ ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಹೆಗಲಿನ ಮೇಲೆ
ಹೊರಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳೇ,
ಕಾಲಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬಾರದೆ?
ಕಾಲಲ್ಲಿ, ನಡೆದು ನಿಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ ತೋರಿಸಿ
ಯಾಕೆ ಇನ್ನೂ ಶತಮಾನಗಳ ಕೊಳೆತ ಕತ್ತಲೆಯ
ಪಲ್ಲಕಿಯಲ್ಲೆ ಕೂತು ಝುಗಝುಗಿಸುವ ಆಸೆ ನಿಮಗೆ?
ಬುದ್ದಿಯಿಲ್ಲದ ಮಂದೆ,
ಅಪ್ಪಣೆ ಬುದ್ದಿ, ಹೌದು ಬುದ್ದಿ, ಇಲ್ಲ ಬುದ್ದಿ ಅನ್ನುತ್ತಾ
ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೊತ್ತೇ ಬದುಕಬೇಕೆ...” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮುಂದೆ, ಸ್ತ್ರೀಕುಲದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಶೋಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಕವನದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರ. “ಮಾನವ ಕುಲದ ಅರ್ಧಭಾಗವಾಗಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಕುಲವು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ

ಒಲುಕಿ, ದಾಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುನ್ನರಿತ ಕವಿಯು ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕನ ಹಾಗೇ ನಿರ್ಭಯದ ನಿಲುವಿಗೆ ದಾಟ ಬಾ.. ಮಗಳೇ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

"ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ವನವಾಸ, ಅಗ್ನಿಪರೀಕ್ಷೆ,

ಹೇಗೆ ದಾಟುತ್ತೀಯೆ ನನ್ನ ಮಗಳೇ...?

'ನ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮರ್ಹತೆ_' ಎಂದು ವಟಗುಟ್ಟುತ್ತಲೆ ಇದೆ.

ಮನುಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರದ ರಗಳೆ, ಸ್ತ್ರೀಶೂದ್ರಾದಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಿಯದೋ ವೇದಾಧಿಕಾರ?

ಇಂಥ ದಯವಿರದ ಧರ್ಮಗಳ ಆಚೆ ನೂಕು..."

ಎಂದು ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ...!

ಇನ್ನೋರ್ವ ಕವಿಯಾದ ಜ್ಞಾನಪೀಠಪುರಸ್ಕೃತ ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರ್ಘದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಆಯಾಮವಾದ ಕಾಂಚಾಣದ ನೃತ್ಯವನ್ನು "ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣ" ಎಂಬ ಕವನದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ.

"ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣ ಕುಣಿಯುತ್ತಲಿತ್ತು...
ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದವರ ತುಳಿಯುತ್ತಲಿತ್ತು.."

ಕಾಂಚಾಣದ ತುಳಿತ ಮತ್ತು ಅಮಾನುಷ ಶೋಷಣೆಯ ಚಿತ್ರಣ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕವನ ಶ್ರೀಮಂತರು ಬಡವರ ಮೇಲೆ ನಡೆಸುವ ದೌರ್ಜನ್ಯ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೋರ್ವ ಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತಿ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನೇ ಆರಂಭಿಸಿದವರು. ಶೋಷಿತರ ನಾಯಕನಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದರು. ಅವರ ಒಂದು ಕವನ ಹೀಗೆದೆ- *"ನಿನ್ನೆದಿನ ನನ್ನ ಜನ*

ಬೆಟ್ಟದಂತೆ ಬಂದರು....

ಪೋಲಿಸರ ದೊಣ್ಣೆಗಳು, ಏಜಂಟರ ಕತ್ತಿಗಳು

ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣ ಬಂದೂಕದ ಗುದಾಣ
ತರಗೆಲೆ ಕಸಕಡ್ಡಿಯಾಗಿ
ತೇಲಿ ತೇಲಿ ಹರಿದವು
ಹೋರಾಟದ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ನದಿಗಳು..."

ಎಂದು ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶೋಷಿತ ವರ್ಗ ಎದ್ದು ನಿಂತರೆ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವವರ ಸಮಾದಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ವೇದ, ಶಾಸ್ತ್ರ, ಪುರಾಣಗಳು ಕೂಡ ಹೀಗೆ ಜನರನ್ನು ಶೋಷಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಕವನದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಸುಂದರವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿಯಾದ ಕುವೆಂಪುರವರು ಕೂಡಾ ಕಾವ್ಯ ಹೇಗೆ ಸಮಾಜದ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಯ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು "ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಕಲ್ಯಾಣ ದೃಷ್ಟಿಯೊಂದರಿಂದಲೇ ಅವಶ್ಯಕವಾಗುವುದೆಂದು ಯಾರು ತಿಳಿಯಬಾರದು, ಜನರಿಗೆ ನೂತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜ್ಞಾನ ಉಂಟಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅವರಲ್ಲಿ ಹರಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದಲೆ ದೇಶದ ಅಭ್ಯುದಯ ಸಾಧ್ಯ. ರಷ್ಯಾ, ಚೀನಾ, ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಪಾನ್, ತುರ್ಕಿಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಿರುವ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ನೂತನ ಸಾಹಿತಿಗಳೇ ಕಾರಣ. ಯಾವಾಗ ನವದೃಷ್ಟಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಚುರವಾಗುವುದೋ ಆಗಲೇ ದೇಶ ಕಣ್ತೆರೆಯುವುದು. ಬರಿಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಂದಲೋ, ನಗರದ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಂದಿರಗಳಿಂದಲೋ ಅದು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ......" ಎಂದು ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ, ಹಲವಾರು ಕನ್ನಡದ ಸಾಹಿತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಬಯಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಮಾರೋಪ:

ಕಾವ್ಯವು ಸಮಾಜದ ಬದಲಾವಣೆಗಾಗಿ ಖಡ್ಗವಾಗಿ ವಿಜೃಂಬಿಸಿದ ಭವ್ಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಶೋಷಣೆ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿತು. ಯೂರೋಪ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆ ದೇಶಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿತು. ರಷ್ಯಾದ ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಂ ಗೋರ್ಕಿಯವರ **'ಮದರ್'** ಕಾದಂಬರಿ ಹಲವು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೋರಾಟದ ಸ್ಪೂರ್ತಿಯಾಯಿತು ಎಂದು ಲೆನಿನ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿಯೂ ಶರತ್‌ಚಂದ್ರರ **"ಅಧಿಕಾರ"** ಕಾದಂಬರಿ ಹೋರಾಟದ ಬುಗ್ಗೆಯನ್ನೆ ಎಬ್ಬಿಸಿತ್ತು. ಅಂತೆಯೇ ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟಿಮನಿ ಅವರ **"ಮಾಡಿ ಮಡಿದವರು"** ಕಾದಂಬರಿಯೂ ಜನಗಳಿಗೆ ದೇಶಪ್ರೇಮದ ಸಂದೇಶ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ, ಇವತ್ತು ಕೂಡಾ ಸಮಾಜದ ಬದಲಾವಣೆಗಾಗಿ, ಜನರ ನೆಮ್ಮದಿಯ ಬದುಕಿಗಾಗಿ, ಸಮಾನತೆಯ ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಕಾವ್ಯ ಖಡ್ಗವಾಗಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಸಮಾಜದ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ.

"ಮನುಷ್ಯನ ಸಾವು ದುಃಖಕರ ಆದರೇ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸಾವು ಅಧಃಕ್ಕಿಂತ ದುಃಖಕರ"

– ಶರತ್‌ಚಂದ್ರ ಚಟರ್ಜಿ

B. L. D. E. ASSOCIATION'S

S. B. ARTS AND K. C. P. SCIENCE COLLEGE

Smt.Bangaramma Sajjan Campus, Shri B. M. Patil Road (Solapur Road), Vijayapur-586103
Accredited with CGPA of 2.99 at 'B⁺⁺' Grade in 4th Cycle by NAAC
(Affiliated to Rani Channamma University, Belagavi)
Phone: (08352) 262770, Extn. 2223, 2224
Website:www.bldeasbkcp.ac.inE-mail:bldeasbkcp@gmail.com

DEPARTMENT OF KANNADA

PROJECT WORK : B.A 4th semester 2023-24

Sl.no	UUCMS NO	Name	Topic	Sign
1	U15KM22A0152	ESHAMMA	ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ	[signature]
2	U15KM22A0067	POOJA DEVAKATE	ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ	[signature]

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು,
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,
ಎಸ್. ಬಿ. ಕಲಾ ಮತ್ತು ಕೆ. ಸಿ. ಪಿ.
ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ವಿಜಾಪುರ

IQAC, Co-ordinator
S.B.Arts & K.C.P.Science College,
Vijayapur.

Principal,
S.B.Arts & KCP. Sc. College,
Vijayapur.

ಎಸ್.ಬಿ. ಕಲಾ ಹಾಗೂ ಕೆ.ಸಿ.ಪಿ. ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ವಿಜಯಪುರ

ಯೋಜನೆ

ಹೆಸರು :- ಪೂಜಾ - ದೇವರಕಲೆ

ವರ್ಗ :- BA -IV Sem

UUCMS -NO :- U15KM22A0067

ವಿಷಯ :- ಐಚ್ಛಿಕ ಕನ್ನಡ

ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ :-

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರದೈನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ೨೦ ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಕಾಲಿರಿಸುವವರೆಗೆ ಮಹಿಳೆಯರೇ ರಚಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದಂಥದ್ದು ಹೆಚ್ಚು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀಯರು ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ವಂಚಿತರಾದದ್ದು, ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವ ಹಕ್ಕಿನ ಅವಕಾಶಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗದೇ ಹೋದ-ದ್ದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರದ ಅವಲಂಬನೆಯ ಜೀವನವೇ ಪ್ರಧಾನವಾದದ್ದು - ಇಂಥ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಮಹಿಳೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲದವರೆಗೆ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಅಪವಾದಗಳಿರಬಹುದು. ಗುರುತಿಸುವಂಥ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆ ನಮಗೆ ಕಾಣುವುದು ೨೦ ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಎನ್ನಬಹುದು.

ವೈದೇಹಿ :-

ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ 'ಜಾನಕಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ'ಯವರು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ಲೇಖಕಿಯರಲ್ಲೊಬ್ಬರು. ಸಣ್ಣಕಥೆ, ಕಾವ್ಯ, ಕಾದಂಬರಿ, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪ್ರಬಂಧ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಬಾನುಲಿ' ಎಂಬುದು ಇವರ ಮೊದಲ ಕವನ. ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ರೌಂಚ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಎಂಬ ಕಥಾಸಂಕಲನಕ್ಕೆ 2009 ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪುರಸ್ಕಾರ ದೊರಕಿದೆ.

ಜೀವನ - ಪರಿಚಯ

★ 12 - 2 - 1945 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ವೈದೇಹಿ. ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಂದಾಪುರದವರು. ಇವರ ತಂದೆ - ಎ.ವಿ.ಎನ್ ಹೆಬ್ಬಾರ್, ತಾಯಿ - ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ. ಕುಂದಾಪುರದ ಭಂಡಾರ್ಕರ್ಸ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಬಿ.ಕಾಂ ಪದವೀ - ಧರೆ 'ಸೀರೆಯಾರ [illegible]' ಎಂಬ ಕತೆಯನ್ನು ಸುಧಾ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಗೆ 'ಜಾನಕಿ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟ - ಣೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಅದು [illegible] - ಯಾದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಕಟಣಾಲಯದ ಎಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದರು.

★ ವೈದೇಹಿ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮ ಸಹಿತ ಈ ಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಇವರಿಗೆ ವೈದೇಹಿ ಎಂಬುದೇ ಕಾವ್ಯನಾಮವಾಯಿತು. ಹಲವಾರು ಕಥೆಗಳು ಕರ್ಮವೀರ, ಮಯೂರ, ಸುಧಾ, ಪ್ರಜಾವಾಣಿ, ಉದಯವಾಣಿ, ಕಸ್ತೂರಿ, ಸ್ತ್ರೀ (ಸಾಗರ) ಸಂಕ್ರಮಣ, ಮಾತಾ, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಗಳಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ.

★ 23 ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆ.ಎಲ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ - ಮೂರ್ತಿಯವರನ್ನು ಮದುವೆಯಾದರು. ನಯನಾ ಕಶ್ಯಪ್ & ಪಲ್ಲವಿ ರಾವ್ ಎನ್ನುವ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಮದುವೆಯನಂತರ ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು 'ಜಾನಕಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ' ಎಂದು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡರು, ಶಿವಮೊ - ಗ್ಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರು. ಅನಂತರ ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಣಿಪಾಲದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ.

★ ವೈದೇಹಿಯವರ ಪುತ್ರಿ ನಯನಾ ಅವರು ವೈದೇಹಿಯವರ ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿದಂತೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ ಕೃತಿಗಳು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯರಾದ ಕುಂದಾಪುರ ಕನ್ನಡದ ಬಳಕೆ ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀ ಲೋಕದ ನಿಗೂಢ ಅಂಶಗಳ ಅನಾವರಣ.

<u>ಕೃತಿಗಳು</u> :-
- ☆ ಮರ ಗಿಡ ಬಳ್ಳಿ
- ☆ ಅಂತರಂಗದ ಪುಟಗಳು
- ☆ ಗೋಲ
- ☆ [illegible] ಕ್ರೌಂಚ ಪಕ್ಷಿಗಳು
- ☆ ಅಮ್ಮಚ್ಚಿ ಎಂಬ ನೆನಪು

<u>ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ</u> :-
- ☆ [illegible] ಮಕ್ಕಳು
- ☆ ನಾಯಿಮರಿ ನಾಟಕ
- ☆ ಸೂರ್ಯ ಬಂದ
- ☆ ಹಕ್ಕಿ ಹಾಡು

<u>ಪ್ರಬಂಧಗಳು</u> :-
- ☆ ಮಲ್ಲಿನಾಥನ ಧ್ಯಾನ
- ☆ ಮೇಜು ಮತ್ತು ಬಡಗಿ
- ☆ ಜಾತ್ರೆ.

<u>ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು</u> :-
- ☆ ವರ್ಧಮಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪೀಠ
- ☆ ಅನುಪಮಾ ಪುರಸ್ಕಾರ
- ☆ ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ ಪುರಸ್ಕಾರ
- ☆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪುರಸ್ಕಾರ
- ☆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
- ☆ ಎಂ.ಕೆ. ಇಂದಿರಾ ಪುರಸ್ಕಾರ
- ☆ ಕಥಾ ಪುರಸ್ಕಾರ
- ☆ ಸಂದೇಶ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.

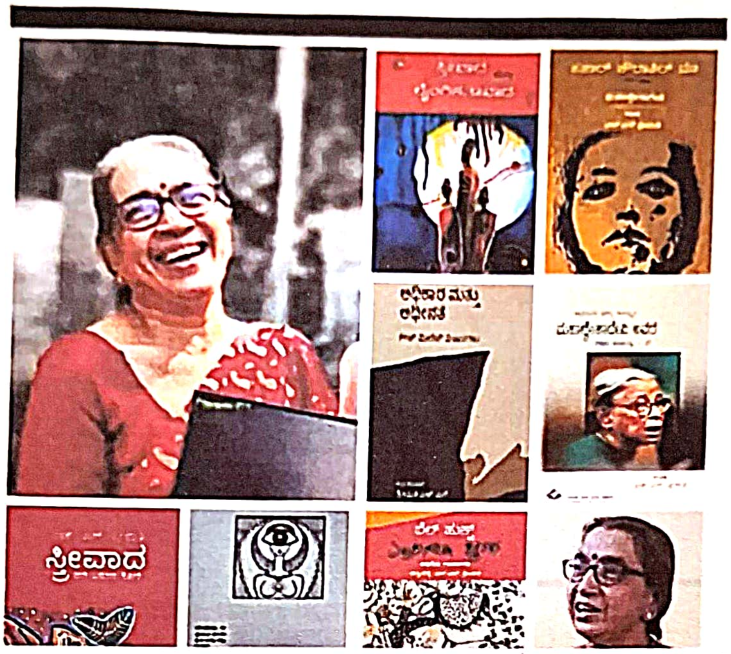

ಎಚ್. ಎಸ್. ಶ್ರೀಮತಿ :-

ವಿಶ್ವದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ತ್ರೀಸಂವೇದನಾ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಓದುಗರಿಗೆ ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಹತ್ವದ ಬರಹಗಾರ್ತಿ.

* ಶ್ರೀಮತಿ 1950 ರ ಫೆಬ್ರವರಿ 25 ರಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ದಾಸಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ತಂದೆ - ಎಚ್.ಕೆ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ತಾಯಿ - ಲಲಿತ.

★ ಶ್ರೀಮತಿ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಪ್ರಮುಖ ವಸ್ತು. [illegible], ಹೆಣ್ಣು ಮನಸು, [illegible], [illegible], ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಸಂವಾದ - ಕೆಲ ಅಧ್ಯಯನಗಳು, ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಮತ್ತು ಲಿಂಗರಾಜಕೀಯ, ಹೆಣ್ಣು ಬರಹದ [illegible] [illegible], [illegible] ಮತ್ತು [illegible], ಸ್ತ್ರೀವಾದ [illegible], ಸ್ತ್ರೀವಾದ [illegible], ಸ್ತ್ರೀವಾದ: ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟ, ಸ್ತ್ರೀವಾದ: [illegible] [illegible] [illegible], ಸ್ತ್ರೀವಾದ [illegible] ಪ್ರತಿರೋಧ [illegible] ಅನುವಾದ ಬರಹಗಳು, ಇವರ ಕೃತಿಗಳಾಗಿವೆ.

★ ಎಚ್. ಎಸ್. ಶ್ರೀಮತಿ ಅವರಿಗೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, [illegible] ದೇವಿ ಅವರ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ದಾನ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರಂ ನಾಗರಾಜ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಲೇಖಕಿಯರ ಸಂಘದಿಂದ ಎಚ್. ಎಸ್. ಪಾರ್ವತಿ ದತ್ತಿ ನಿಧಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗೌರವಗಳು ಸಂದಿವೆ.

<u>ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಹೋರಾಟ ಪ್ರತಿ [illegible] ಮತ್ತು [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]</u>

[illegible] ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು

[illegible], [illegible] ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಗಳೆಂಬ ತಾರತಮ್ಯಗಳೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. [illegible] ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶಗಳು ತೆರೆದುಕೊಂಡವು. ಅವನ್ನೇ ನಿರಂತರವಾಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರು, ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಇದ್ದ ಹೆಂಗಸರ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು.

★ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಲಿಂಗತ್ವವು ಕೂಡಾ ಪುರುಷರನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಈ ಲಿಂಗತ್ವವು ಆಧುನಿಕ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಮಹಿಳೆಯರ ಬೇರೆ ನೋಟಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಮಹಿಳಾ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿಲ್ಲ.

★ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಗಳು ಇತರ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಗಳಿಗಿಂತ, ಅವರಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಎಂದರೆ ಪುರುಷರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನತೆ, ಸ್ತ್ರೀವಾದವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಆಗರವೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಮಾನತೆ, ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇಂತಹ ಮಾತುಗಳು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅರಿತು. ಎಂದು ಹೇಳುವರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸದು.

★ ಮಹಿಳೆಯರು & ಪುರುಷರು ಕೂಡಾ ವಿವಿಧ ಸ್ತರಗಳಿಂದ ಬಂದವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕು ಬಂದರೂ, ಲಿಂಗ, ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ.

★ ಅಧಿಕಾರ & ಅಧೀನತೆಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ಈ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಅಧೀನರಾಗಿ ಇರುವುದು ಆಗದ ಮಾತು. ಈ ಸಂಬಂಧಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಜೀವನದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುವ ಸಂಗತಿಗಳಾಗಿವೆ.

B. L. D. E. ASSOCIATION'S

S. B. ARTS AND K. C. P. SCIENCE COLLEGE

Smt.Bangaramma Sajjan Campus, Shri B. M. Patil Road (Solapur Road), Vijayapur-586103
Accredited with CGPA of 2.99 at 'B++' Grade in 4th Cycle by NAAC
(Affiliated to Rani Channamma University, Belagavi)
Phone: (08352) 262770, Extn. 2223, 2224
Website:www.bldeasbkcp.ac.inE-mail:bldeasbkcp@gmail.com

DEPARTMENT OF KANNADA

PROJECT WORK : B.A 6th semester 2023-24

Sl.no	UUCMS NO	Name	Topic	Sign
1	U15KU21A0011	Chetan Shivagol	ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ (ವಚನಕಾರ್ತಿಯರು)	[signature]
2	U15KM21A0037	Savita Murakanal	ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳು	[signature]

[signature]
ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು,
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,
ಎಸ್. ಬಿ. ಕಲಾ ಮತ್ತು ಕೆ. ಸಿ. ಪಿ.
ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ವಿಜಾಪುರ

[signature]
IQAC, Co-ordinator
S.B.Arts & K.C.P.Science College,
Vijayapur.

[signature]
Principal,
S.B.Arts & KCP. Sc. College,
Vijayapur.

ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಬೆಳಗಾವಿ

ಎಸ್. ಬಿ. ಕಲಾ ಮತ್ತು ಕೆ.ಸಿ.ಪಿ

ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ,

ವಿಜಯಪುರ

ನಿಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯ

ಬಿ.ಎ 6ನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್

ವಿಷಯ:- ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳು

ಹೆಸರು:- ಸವಿತಾ. ಮಾರಕನಾಳ

UUCMS No.:- U15KM21A0037

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು:- ಡಾ. ಬಪ್ಪಾಸಾಹೇ. ವಿ. ಹಿರೇಮಠ

ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ

"ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬೇಂದ್ರೆಯವರೇ ಸಾಟೀ"

ವರಕವಿ ಡಾ. ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆ-ಮನ ಬಲ್ಲ ಪ್ರಜ್ಞಾಶೀತ ಯುಗ ಪ್ರವರ್ತಕ ಕವಿ. ಅವರು ಕೇವಲ ಕನ್ನಡನಾಡಿಗಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾದವರಲ್ಲ; ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಶಿರಹಟ್ಟಿಯ ಸೀಮೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿಗಷ್ಟೇ ಮೀಸಲಾದವರಲ್ಲ. ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆಯೇ ಆತ್ಮಾನುಭೂತಿ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಂತ ವ್ಯಕ್ತಿ ! ವಿಶ್ವದ ಮೂಲೆ-ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡ ಬಲ್ಲ ಜನಾಂಗದವರೆಲ್ಲ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು, ಕಾವ್ಯವನ್ನು ವಾಚಿಸುತ್ತಾರೆ, ಹಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕಾರಣ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕಾವ್ಯ ಲೇಖನಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿದ ಜನಮನದ ರಸಾನುಭೂತಿ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಲೋಕಾನುಭವ ಮತ್ತು ಜೀವನಾನುಭವ ಪ್ರಜ್ಞೆ, 'ರಸೋ ವೈ ಸಃ'-ಎಂಬ ಉಪನಿಷತ್ ಸೂಕ್ತಿಯಂತೆ – ತಪೋನಿರತ ಬದುಕಿನಿಂದ ನಿದ್ದಿಪುರುಷನಂತೆ ಗಟ್ಟಿ ನಿಲುವಿನಿಂದ ದಿನ ಕಳೆದರು. ಹೀಗಾಗಿ– ಬದುಕನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವವರೆಲ್ಲರೂ ಅವರ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಓದಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಜೀವನದ 'ಉದ್ದಾರ'ದ ಹಾದಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಕೊಡುಗೆಯು ಅಪಾರವಾದುದು.

ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿಗಳಲ್ಲದೇ, ವೇದ, ಉಪನಿಷತ್, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಸಂಸ್ಕೃತದ ಕಾಳಿದಾಸ, ಭಾಸ, ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ಥ್, ಶೆಲ್ಲೀ, ಬಂಗಾಳಿಯ ರವೀಂದ್ರನಾಥ್ ಟ್ಯಾಗೋರ್ ಮುಂತಾದವರ ಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಕಾರ ಸಾರ, ಮೇಲಾಗಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗಿದ್ದ ಆತ್ಮೀಯ ಸಂಬಂಧ, ಖಗೋಲ, ಭೂಗೋಲ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಅಪಾರ ಅರಿವಿನ ಪ್ರೀತಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಜ್ಞಾನವಲಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ 'ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬೇಂದ್ರೆಯವರೇ ಸಾಟೀ' ಎಂಬಂತಿದ್ದು, ಅವರಂತೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಸರಿಸಾಟಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಾರರೇನೋ? ಎಂಬುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ನಿಲುವು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸುವುದೆಂದರೆ ಅಪೂರ್ವ ಸಾಹಸ ಸಿದ್ದಾಂತವೇ ಸೈ ! ಇಷ್ಟಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಅನುಭವ ಸೀಮೆಯ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಮಜಲನ್ನು ಓದುಗರಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ.

ಬೆಂದ್ರೆಯವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಜೀವನಾನುಭವ ಸಂದೇಶ :

ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನೋದ್ದಾರ ಸಂಬಂಧಿತ ಅನುಭವ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಗರಿ, ನಾದಲೀಲೆ, ನಾಲ್ಕುತಂತಿ, ಪರಾಕೀ, ಸಖೀಗೀತ, ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ, ಗಂಗಾವತರಣ ಮುಂತಾದ 36 ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಅನುಭವ

ಭೂಮ್ಯಾತೀತ, ವ್ಯೋಮಾತೀತ ಮತ್ತು ಪಾತಾಳಲೋಕಕ್ಕೂ ಸಹ ಸಂಸ್ಪರ್ಶ ಎಂಬುವಷ್ಟರ ಚಿಂತನ ವಿಸ್ತಾರ ಪಡೆದಿದೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಪುಷ್ಠೀಕರಿಸುವಂತೆ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕೆಲವು ಕವನಗಳ ಸಾಲುಗಳ ಮೂಲಕವೇ ನೋಡೋಣ–

"ನಂಬಿಗೀಲೆ ದುಡಿತಾನ ಬಸವಣ್ಣಾ
ನಂಬಿಗ್ಯಾಗೈತಿ ಅವನ ಕಸುವಣ್ಣಾ
ಕಸುವಿಲೇ ಬೆಳೆಸೋಣ ಎತ್ತುಗೋಳು
ಎತ್ತಲ್ಲ ಅವು ನಮ್ಮ ಮುತ್ತುಗೋಳು"

(ಹರಗೋಣ ಬಾ, ಹೊಲ)—(ಮುಕ್ತಕಂಠ–ಕವನ ಸಂಖ್ಯೆ–21)

ನಾವು ನಿತ್ಯವೂ ಉಣ್ಣುವ ಅನ್ನ, ಬಸವಣ್ಣ (ಎತ್ತು)ನ ಬೆವರಿನ ಪರಿಶ್ರಮದ ಫಲದಿಂದ ಬಂದುದು. ಎತ್ತಿನ ವಿಶ್ವಾಸದ ದುಡಿಮೆಯೇ ದೇಶದ ಕೋಟ್ಯಾನುಕೋಟಿ ಜನತೆಗೆ ಉಸುರಿನ ಕಸುವಿನ ಕ್ರೋಢಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಸುವಿನಿಂದ ಬೆಳೆಸೋಣ. ಇವು ನಮ್ಮ ಬರಿಯ ದುಡಿಯುವ ದನಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯದೇ; ಅವು ನಮ್ಮ 'ಮುತ್ತು'ಗಳೆಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಣೋಣವೆಂದು ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಜನತೆಗೆ ಕಿವಿಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ದಿನಕಳೆದಂತೆ ದನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕಟುಕರ ಕೈಗೆ ಮಾಂಸದ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತುವಾಹಿನಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿವೆ. ಉಳುಮೆಯ ಎತ್ತುಗಳ ಜಾಗೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಹೊಸ ಹೊಸ ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ನಂತಹ ಯಂತ್ರಗಳು ಬಂದುನಿಂತಿವೆ. ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ 'ನಂಬಿಗೆ' ಯೂ ಸಾಯುತ್ತಿದೆ; ದುಡಿತದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಂತೂ ಎಂದೋ ಸತ್ತು ಹೋಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಪ್ರೀತಿ–ವಿಶ್ವಾಸದ ನೆರಳಿನಂತಿರುವ ಬದುಕಿನ ನೆಮ್ಮದಿಗೆ 'ನೆಲೆ' ಎಂದು ಸಿಕ್ಕೀತು. 'ನರನು ನಾರಾಯಣನಾಗಬೇಕೇ ವಿನಃ ನರಪಿಶಾಚಿಯಂತೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ವರ್ತಿಸಬಾರದು'– ಎಂಬ ಅಂಬೋಣ ಬೇಂದ್ರೆಯವರದಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಗೆ–

"ದೈವವುಳ್ಳವರಿಗೆ ದಯವೇ ಇಲ್ಲ
ತೆತ್ತಿರೆ ತುಂಬಿದೆ ಕೂಳಿನ ಕೋಟೆ !
ಬಿಡುಗಣ್ಣವರಿಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ
ಅಮೃತದ ತೇಗಿನ ಮರವಂತಹದು,
ಹಸಿದವ ಬಲ್ಲ ಹಸಿವೆಯ ಶೂಲ !
ಶಿವಶಿವಾ ಹೇ ಶಿವಾ ಮಾದೇವಾ
ಅತ್ತಿತ್ತು ಕೂಗಿತು ಚೀರಿತು ಜೀವ;
ಮಾಯಂಗಳದಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಾತು

ಮುಗಿಲಿನ ಕಿವಿಯನು ಮುಟ್ಟಲೇ ಇಲ್ಲ
ಹಾಡುವ ಸಭೆಯಲಿ ನರಳುವುದುಂಟೇ ?"

(ತುತ್ತಿನ ಚೀಲ-ಗರಿ/ಕವನ ಸಂಖ್ಯೆ-29)

ಸನಾತನಿಯರಲ್ಲಿ ದೈವೀ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಜನರು ಬಹಳವಿದ್ದರೂ; ಅಂತಃಕರಣದ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಗೌರವವಿಲ್ಲ. ಹಸಿನ ಜನರ ಗೋಳಂತೂ ವಿಪರೀತವಾದುದು. ಯಾರ ಮುಂದೆ ಅತ್ತು ಕರೆದರೂ ಆ ಕೂಗನ್ನು ಕೇಳುವವರಾರು? ಯಾವಾ ದೇವರಿದ್ದಾರೆ ? – ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತವೆ.

"ಸುಣ್ಣವನು ಸುರಿದ ಮೇಲೆ
ಕಣ್ಣೀರ ನೆರೆಯೆ ಹಾಲೇ?
ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಜೀವ
ಕತಕತನೆ ಕುದಿಯುವವು
ಮನೆಯಾಯ್ತು ಮಲ್ಲಸಾಲೆ
ಇದು ಬದುಕೆ ?"

(ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ – 'ಗರಿ'ಕವನ-26)

'ಮನೆಯಾಯ್ತ ಮಲ್ಲಸಾಲೆ' ಎನ್ನಲು ಕಾರಣ ದೇಶ-ದೇಶದೊಳಗೆ ದ್ವೇಷದ ಹೊಗೆಯೆದ್ದು, ಬಾಂಬು, ಚಾಕು, ಚೂರೀ-ಇರಿತಗಳ ಸಾವು, ನಿತ್ಯ ಮಾರಣಹೋಮ ! ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬದುಕೆನ್ನಬಹುದೇ? ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಈ ಕವನ ಬರದು ಅರವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಆದರೂ; ಆಗಿನ ವಿಚಾರಗಳು ಈಗಲೂ ಪ್ರಸ್ತುತವೆನಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀರಿಗಾಗಿ ಬಡಿದಾಟ, ಸೂರಿಗಾಗಿ ಗುದ್ದಾಟ; ಶುದ್ಧ ಹವೆ ಸಿಗುವುದಂತೂ ಉಸಿರಾಡಿದವರ ಪುಣ್ಯ. ಬದುಕೇ ಡೋಲಾಯಮಾನವಾಗುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಯೋಚನೆಯೇನು ? ಯೋಜನೆಯೇನು? 'ಅಲೋಚನೆಯೇ' ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವೆನ್ನೋಣವೇ!

"ಮನ ಮಂಗಾಸುರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ
ಮತಕ್ಕೆ ಮೂಲವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ
ಕೊಟ್ಟವ ಕೊಟ್ಟ ಬಿಟ್ಟವ ಬಿಟ್ಟ
ಬಂದವಗೂ ಮತಿ ಬರಲಿಲ್ಲ
ಮೊದಲೇ ಬುದ್ಧಿಯು ಇರಲಿಲ್ಲ."

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬಹುಜನರಿಗೆ ಹೆಂಡದ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ 'ಮತ' ಹಾಕುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಗೊತ್ತು! ನೋಟು ಹಾಕದಂತಹ ಜನರೂ ಸಹ ಇಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಆರಿಸಿ ಬಂದವರ ಮಾತೋ? ಮಾತಿಗೂ ನಿಲುರದಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕಿರುವ ಬೆಲೆಯೆಷ್ಟು? ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜೆಗಿರುವ ಬೆಲೆಯಷ್ಟು? 'ಎತ್ತಿಗೆ ಜ್ವರ ಬಂದರೆ: ಎಮ್ಮೆ ಬರೆ ಎಳೆಯುವಂತೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿದೆ. ನ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅನಾಥ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಹಿಂಜಿದಷ್ಟು ಹಂಜಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂರ್ಖತನದ ಕೆಲಸವೇ ಸರಿ.

"ಕರೆ ಬಂದಿತಣ್ಣ, ತೆರೆ ಬಂದಿತಣ್ಣ ನೆರೆ ಬಂದಿತಣ್ಣ ಬಳಿಗೆ,
ಹರಿತದ ಭಾವ, ಬೆರಿತದ ಜೀವ ಅದರೊಳಗೆ ಒಳಗೆ ಒಳಗೆ
ಇದು ಸಮಯವಣ್ಣ, ಇದೆ ಸಮಯ ತಮ್ಮ ನಮ್ ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮಗಳಿಗೆ
ಅಂಬಿಗನು ಬಂದ ನಂಬಿಗನು ಬಂದ ಬಂದದ ದಿವ್ಯಗಳಿಗೆ"

(ಹೃದಯಸಮುದ್ರ-ಕವನ ಸಂಖ್ಯೆ-1)

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಿಗೂ ಯಾವ ಕರೆ ಬರದಿದ್ದರೂ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಯ ಕರೆ ಬರಲೇಬೇಕು. ಇದ್ದಷ್ಟು ದಿನ ಆತ್ಮಬಲದಿಂದ ಬದುಕಿ, ಆತ್ಮಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅದೇ-ದಿವ್ಯಗಳಿಗೆ ! ಅಂತಹ ದಿವ್ಯಗಳಿಗೆಯನ್ನು ಕಾಣುವಂತಹ ಪ್ರಚೋದಕ ಶಕ್ತಿಯು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕಾವ್ಯ ಕ್ಷಿತಿಜಕ್ಕಿದೆ. ಅವರ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಓದಿಯೇ ಆತ್ಮಾನಂದ, ಭಾವಾನಂದ ಮತ್ತು ಜೀವಾನಂದ ಅನುಭವಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅವರಿವರ ಒಣಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅದು ದೊರಕಲಾರದು. ಓದಿನಿಂದಲೇ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಪೂರ್ಣತ್ವವಲ್ಲವೇ? ನಾವೆಲ್ಲಾ ಅಪೂರ್ಣರಾಗುವುದು ಬೇಡ; ಪೂರ್ಣತ್ವದ ಕಡೆಗೆಯೇ, ಬೆಳಕಿನ ಹಾದಿಯ ಕಡೆಗೆಯೇ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಹಾಕೋಣ. ಅದೇ ನಮ್ಮ ಗುರಿಯಾಗಲಿ; ಸಿರಿಯಾಗಲಿ.

ಇದು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಮಹತ್ವದ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇದು ಬರೀ ತೃಷೆಯ ಕರೆಯಲ್ಲ, ಕವಿಯಂತೆ ರವಿಭಿನ್ನ ಕರೆ, ಕವಿ ಮನದ ತುಡಿತ, ಮಿಡಿತ. ಅದಕ್ಕೊಂದೇ ಮಾರ್ಗ, ಗಂಗೆ ಇಳಿದು ಬಂದು ತಣ್ಣೀರ ನೆರಚಿ ತಣಿಸಬೇಕು. ಗಂಗೆಯ ಹೃದಯ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕರಗಿ ನೀರಾಗಿ ಹರಿದು ಬರಬೇಕು. ಅಷ್ಟು ಭರ್ಜರಿ ಒಲುಮೆ, ಪ್ರೀತಿ, ಅಂತಃಕರಣಗಳಿಂದ ಸಮ್ಮಿಲಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಕವಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಕರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥಪರ ಕರೆಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಕಲ್ಯಾಣದುದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕವಿ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನಿಡುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರೀತಿಯ ಕರೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕವನದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ನಾವು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಶಬ್ದಮೋಡಿಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅವರ ಭಾವ ಲಿಹರಿಯ ಜೌಘವನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಕವಿತೆ

ಬರೆಯಲು ಬೇಂದ್ರೆಯವರಿಗೆ "ಭಗೀರಥನ ಕಥೆ" ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು ಅಂತ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಈ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

"ಹರನ ಜಡೆಯಿಂದ
ಹರಿಯ ಅಡಿಯಿಂದ
ಋಷಿಯ ತೊಡೆಯಿಂದ
ನುಸುಳಿ ಬಾ
ದೇವದೇವರನು ತಣಿಸಿ ಬಾ
ದಿಗ್ ದಿಗಂತದಲಿ ತಣಿಸಿ ಬಾ
ಚರಾಚರಗಳಿಗೆ ಉಣಸಿಬಾ
ಇಳಿದು ಬಾ ತಾಯಿ
ಇಳಿದ ಬಾ

....

ಸ್ವರ್ಗ ತೊರೆದು ಬಾ
ಬಯಲ ಜರೆದು ಬಾ
ನೆಲದಿ ಹರಿದು ಬಾ.........
ರಸಪೂರ ಜನ್ನೆ ನೀನಲ್ಲ ಅನ್ನೆ
ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಕನ್ನೆ"

....

ಕವಿ ಗಂಗೆಯನ್ನು ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮನಮೊಲಿಸುತ್ತಾ ಧರೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಈ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

"ನಿಗೆ ಪೊಡ ಮಡುವೆ
ನಿನ್ನ ನುಡು ತೊಡುವೆ
ಏಕೆ ಉಡೆತಡಿವೆ
ಸುರಿದು ಬಾ
ಸಾಗರ ತೊರೆದು ಬಾ

....

ಈ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲದೇ ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದಾಗ ಕವಿಕರೆಯ, ಆಹ್ವಾನದ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಮುಂದೆ ಹಾಗೆಯೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಹೋದಾಗ "......ನೀರಿರದ ಮೀನ ಕರೆ ಕರೆವ ಬಾ" ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಯ ಆಹ್ವಾನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕವಿ ಗಂಗೆಗೆ ಆಹ್ವಾನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕವಿ

ಗಂಗೆಗೆ ಅವಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳ ಯಾದಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಕೊಳೆಯ ತೊಳೆಯವರು ಇಲ್ಲ ಬಾ. ಬೇರೆ ಶಕ್ತಿಗಳು ಹೊಲ್ಲ ಬಾ......" ನಂತರ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ "ನಮ್ಮ ನಾಡನ್ನೆ ಸುತ್ತ ಬಾ" ಎಂದು ಕವಿ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಸತ್ತ ಜನರನ್ನು ಎತ್ತ ಬಾ" ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ನಿಜವಾದ ಕಳಕಳಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕವಿ ಅಧಃಪತನವನ್ನೇ ಅವತಾರವೆಂದದ್ದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕೊನೆಗೆ ಹರ್ಷಚಿತ್ತರಾಗಿ ಕವಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಗೆ ಬಾ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಈ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದೆ- "ಹರಕೆ ಸಂದಂತೆ, ಮಮತೆ ಮಿಂದಂತೆ, ತುಂಬಿ ಬಂದಂತೆ........"

ಈ ಭಾವಗೀತೆಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ಬೇಂದ್ರೆಯವರೇ ಹಾಡಿ ಮಳೆ ಬರಿಸಿದ್ದರಂತೆ ಮಟ ಮಟ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಶಿರಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ. 1

"ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಭಾವಗೀತೆ ತನ್ನ ಅಪಾರ ಭಾವ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ, ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಕಥೆಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅರಿವಿನಿಂದ, ರಮಣೀಯ ಶಬ್ದ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ, ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿದೆಯೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ನನಗೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ "ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತ ಕಥಾ ಮಂಜರಿಯಲ್ಲಿಯ ವಿರಾಟಪರ್ವ" ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಈ 'ಗಂಗಾವತರಣ'ಗಳೆರಡೂ ಭಾವ ಸಾಮ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಎಂದು, ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಭಾವಗೀತೆಯ ಶೈಲಿ ಕೂಡಾ ನವೋದಯದ ಎಷ್ಟೋ ಕವನಗಳಿಗಿಂತ ವಿಭಿನ್ನ ಎಂದು. ಶೈಲಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಿಫೋನ್ ಎಂಬ ವಿಮರ್ಶಕ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಶ್ರೀ ಬೇಂದ್ರೆಯವರಂಥವರಿಗೆ ಅಕ್ಷರಶಃ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಈ ಕವನವನ್ನೇ ಕೊಡಬಹುದು.

ಬೇಂದ್ರೆ ಒಂದು ನೆನಪು

"ಕನ್ನಡ ಮುಕುಟಕ್ಕೊಂದು ಮಾಣಿಕ್ಯ ।
ನೀನುಹುದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಾಣಕ್ಯ ॥
ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿ ಬಾವುಟ ನಭದೆತ್ತರಕೆ ।
ಸರಿ ಸಮರ್ಯ್ಯಾರಿಹರು ನಿನ್ನೆತ್ತರಕೆ ॥

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ–ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅಪೂರ್ವ ಚೈತನ್ಯದ ಬುಗ್ಗೆಯಾಗಿ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿ ತಮ್ಮ ಬದುಕೊಂದು ಕಬ್ಬಮಯವನ್ನಾಗಿಸಿದ ಅನುಭಾವಿ ಡಾ॥ ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆಯವರು.

ಕ್ರಿ.ಶ 1896 ಜನೇವರಿ 21 ರಂದು ರಾಮಚಂದ್ರ ಅಂಬವ್ವ ದಂಪತಿಗಳುದರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ, ಕಷ್ಟದ ಸುರಿಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆದು ಬೆಂದು ಬಳಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. 1930ರ ಸುಮಾರಿಗೆ 'ನರಬಲಿ'ವೆಂಬ ಕವನ ಪ್ರಕಟಣೆಯಿಂದ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಜೈಲುವಾಸ ಅನುಭವಿಸಿ ನೊಂದು ಬೆಂದವರೇ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಮಹಾನ್ ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು. ಆಧುನಿಕ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಮೊದಲಿಗರಲ್ಲಿಬ್ಬರು ಮೇರು ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು.

ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಒಬ್ಬ ಸಹಜ ಕವಿ. ಇವರ ಕಾವ್ಯಗಳ ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ತಪಸ್ಸು ಕಾವ್ಯಗಳ ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ತಪಸ್ಸು ಇದೆ. ಅಧ್ಯಯನವು ಇದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ನಾಕುತಂತಿಯ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ತನ್ನ ಸಮರಸ ಪೂರ್ಣ ಬದುಕಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾವ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಖ್ಯಾತ ಕವಿ. "ಇನ್ನೂ ಯಾಕ ಬರಲಿಲ್ಲವ್ವಾ ಹುಬ್ಬಳಿಯಾಂವಾ ವಾರದಾಗ ಮೂರು ಸರತಿ ಬಂದು ಹೋಗಾಂವಾ" ಎಂದು ಇಂತಹ ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದು ನಾಡಿನ ಜನಮನದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾತಾಗಿರುವ ಈ ಶತಮಾನದ ಅಮರ ಕವಿ.

ಕನ್ನಡವು ಕಂಡ ಈ ಯುಗದ ಕವಿ, ಜಗದ ಕವಿ, ದಾರ್ಶನಿಕ ದೃಷ್ಟಾರ, ರಸಕವಿ, ನಾಡುನುಡಿಗಳಿಗೆ ಕೆಚ್ಚು ನೆಚ್ಚು ತುಂಬಿದ ಮಹಾಚೇತನ ನಾಡು ಧ್ನಯ. ಇಂಥವರ ಉದಯದಿಂದ ಕನ್ನಡದ ಕೀರ್ತಿ ದಿಗಂತಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಬೇಂದ್ರೆಯವರದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಗದ್ಯ ಲೇಖಕರಾಗಿ ಬೇಂದ್ರೆ, ಕವಿಯಾಗಿ ಬೇಂದ್ರೆ, ಶ್ರಾವಣದ ಬೇಂದ್ರೆ, ನಾಟಕಕಾರ ಬೇಂದ್ರೆ ಹೀಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ಕಣ್ಮಣಿ ಬೇಂದ್ರೆಯಾಗಿ ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಬಾಳಿ ಬೆಳಕಾದವರು. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಸಮಗ್ರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಕೆಳಗಿನಂಶಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಬಹುದು.

ಸ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿ, ವಿವಿಧ ವಿನೋಧ, ದೇಶ–ಧರ್ಮ–ಭಾವ, ಗೀತ, ರೂಪಕ, ದಿನಮಾ ಚೈತನ್ಯ ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕಾವ್ಯದ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸಬಹುದು. ಸ್ವಾನುಭದೆಮ್ಮೆ ಕರೆದ ತಾಜಾ ಹಾಲಿನಂತೆ

ಮಾತುಗಾರ ಬೇಂದ್ರೆಯೆಂದೇ ಖ್ಯಾತರು. ನೌಕರಿಯನ್ನು ತೊರೆದು 'ಬಾರೋ ಸಾಧಕಕೇರಿಗೆ ಮರಳಿ ನಿನ್ನೀ ಗೂಡಿಗೆ' ಎಂದು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿ ಕನ್ನಡ ನುಡಿ ಅಳಿವು ಉಳಿವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಗೆಳೆಯರ ಬಳಗದೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದರು. ರಂ.ಶಾ. ಜೋಶಿ. ಮಧುರ ಚೆನ್ನ. ವಿ.ಕೃ. ಗೋಕಾಕ. ರಂ. ಶ್ರೀ ಮುಗಳಿ ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ. ಪ್ರಲ್ಹಾದ ನರೇಗಲ್ಲ. ನಾರಾಯಣ ಸಂಗಮ. ಶೇ. ಗೋ. ಕುಲಕರ್ಣಿ. ಜಿ.ಬಿ. ಜೋಶಿ ಮುಂತಾದವರು ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು.

ಕ್ರಿ.ಶ. 1929ರಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಕವಿ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ "ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ"ವೆಂಬ ಕವನ ವಾಚನ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಶಹಭಾಷ್‌ಗಿರಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಈ ಕವನ ಬ್ರಿಟೀಷರ ಆಡಳಿತದ ವ್ಯಂಗ, ಕಟುಕಿ, ದ್ವಂದಾರ್ಥವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1943ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸರ್ವಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು.

ಹುಟ್ಟೋದು ಸುಲಭ, ಸಾಯೋದು ಸುಲಭ ಆದರೆ ಬದುಕೋದು ಕಷ್ಟವೆಂಬ ಉಕ್ತಿ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಮರೆಯದು. ಕೃತಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಒಂದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ಕವನಗಳನ್ನು 27 ಸಂಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದೆ. 10 ವಿಮರ್ಶಾ ಗ್ರಂಥ, 14 ನಾಟಕಗಳು, 3 ಭಾಷಣ, 7 ಅನುವಾದಿತ ಗ್ರಂಥಗಳು, ಮರಾಠಿಯ 4 ಗ್ರಂಥಗಳು, 64 ಗ್ರಂಥಗಳು 64 ಕಲೆಗಳನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ.

ಜಾನಪದದ ಕಾವ್ಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಛಂದೋ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿ ಹದಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸದಿದ್ದರೂ ಮಹಾಕವಿಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೇರಿದ್ದಾರೆ. ಕಾವ್ಯವು ಯೋಗವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬದುಕನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ ಕವಿಗಿಂತ ಕೃತಿ ದೊಡ್ಡದು ಆದರೆ ಬರಹ ಬರಹಗಾರನಿಗಿಂತ ಬದುಕು ದೊಡ್ಡದು. ವೀರನಾರಾಯಣನೇ ಕವಿ, ಲಿಪಿಗಾರ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸವೆಂಬಂತೆ, ಅಂಬಿಕಾತನಯನ್ನೇ ಕವಿ ಲಿಪಿಗಾರ ದತ್ತ ಎನ್ನುವುದು ಸೂಕ್ತ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಹಾಗೆಯೇ ಶಬ್ದ ಗಾರುಡಿಗ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು ಇವರನ್ನು –

ಸರಸ್ವತಿಯ ಉದರದ ಹೂವು ಇವರು

ಸಾವಿರ ಕವನಗಳ ಸರದಾರ

ನಾಗಿ ಮೆರೆದ ಇವರೇ

ಕಾವ್ಯ ಗಾಂಧಿ

ಅನುಭಾವ ಸ್ಕಂಧಿ

ಕನ್ನಡದ ಕಣ್ಮಣಿ

ವರಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆ.

ಬೇಂದ್ರೆ ಮೊದಲು ಕವಿ, ಆಮೇಲೂ ಕವಿ ನಂತರವೂ ಕವಿ, ಶಾಂತ ಸಮಯದ ಚಿಂತಕ ಕವಿ. ಸುಂದರವಾದ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಮನಮನದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಹ ಕವಿ, ಕವಿ ಪುಂಗವನನ್ನು ಪಡೆದ ಕನ್ನಡಿಗರು ಧನ್ಯರು, ಹಲವಾರು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಲಭಿಸಿದರೂ ಗರ್ವ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಬಳಿ ಸುಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹವರಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ದಕ್ಕುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಮಾತಂತೂ ಅಲ್ಲ. ನಾಕು ತಂತಿ ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಂದಿದ್ದು ಕನ್ನಡ ನಾಡು ನುಡಿಗೆ ದಕ್ಕಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನಾಡಿನ ಮಹಾನ್ ಚೇತನ.

ಕಾವ್ಯ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಗುರ್ತಿಸಬಹುದು.

❖ ಇರುವೆ ಜೀವ
ಇದು ಜೀವನ
ಪತಿತ ಪಾವನ

❖ ಬಾಳ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ತಾಳ್ಮೆ ಬೇಕು ಬದುಕಬೇಕು ಎಂದರೆ
ಜೀವನವೇ ನಾವಾಗಬಹುದು ಬಚ್ಚಬರಿ ನೊಂದರ

❖ ಒಂದನ್ನೊಂದು ತಿಂದು ಬದುಕುವದು ಬದುಕಲ್ಲ
ನಾವು ಒಂದನ್ನೊಂದು ತಿಳಿದು ಬದುಕುವ ಬಾಳು

❖ ರಸವೇ ಜನನ
ವಿರಸವೇ ಮರಣ
ಸಮರಸವೇ ಜೀವನ

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನೂರಾರು ಸೂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಗರದಿಂದ ಹೆಕ್ಕಿ ಹೆಕ್ಕಿ ತೆಗೆಯಬಹುದು. ಅಳುವು ನುಂಗಿ ನಗುನಗುತ ಜೀವನ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಕಲಿಸಿದ ಚಿಂತನ ಕವಿ ಅಂಬಿಕಾತನಯ ದತ್ತರು.

"ಬಾರೋ ಸಾಧನಕೇರಿಗೆ
ಮರಳಿ ನಿನ್ನೀ ಊರಿಗೆ
ಮಳೆಯು ಎಳೆಯುವ ತೇರಿಗೆ

____

____

ವೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಬರುವದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸೋಣಲ್ಲವೇ?!

ಬೇಂದ್ರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವ ಸುಧೆ

– ಪಿ.ಎಸ್. ಕುಮಾರ ರಾಣೆಬೆನ್ನೂರ

ಬೇಂದ್ರೆ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದ ಮೂಲಕ ಏನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯ ಸುಧೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೌರಭ, ನಿಸರ್ಗ ಪ್ರೀತಿಯ ಸುಧೆ, ಜಾನಪದ ಸುಧೆ, ವಿನೋಧ, ವಾಙ್ಮಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಭೆ ಅನುಭಾವ ಸುಧೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿರುವುದು ಅವರ ಅನುಭಾವ ಸುಧೆ.

ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ, ದಾರ್ಶನಿಕ ಕವಿ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಕನ್ನಡದ ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಔನತ್ಯವನ್ನು ಅಂತಃಕರಣದ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯ ಅನಂತತೆಯನ್ನು ತಾದ್ಯಾತ್ಮಿವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು 'ನಾಕು ತಂತಿ' ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಪಡೆದ ಬೇಂದ್ರೆ ತಮ್ಮ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳ ಕವನ 'ನಾಕುತಂತಿ' ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಆವು ಈವಿನ
ನಾವು ನೀವಿಗೆ
ಆನು ತಾನದ
ತನನನಾ
ನಾನು, ನೀನಿನ
ಈ ನೀನಾನಿಗೆ
ಬೇನ ಏನೋ?
ಜಾಣಿ ನಾऽ

ನಾದ ಪ್ರದಾನವಾದ ಈ ಪ್ರಮುಖ ಕವನದ ಸಾಲುಗಳು ದರ್ಶನೀಯ ತಾನ–ವಿತಾನಗಳನ್ನು ವಾಚಕನ ತಲೆಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯ ಪದ ಸಂಪತ್ತು, ನಾದ ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆ ಸರಾಗವಾಗಿ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗಂಧರ್ವರ ಸೀಮೆಯಾಯಿತು
ಕಾಡಿನ ನಾಡು
ಕ್ಷಣದೊಳು ಕಾಡಿನ ನಾಡು
ಶಾಂತಿ ರಸವೇ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಾ
ಮೈದೋರಿತಣ್ಣಾ

ಇದು ಬರಿ ಬೆಳಗಲ್ಲೋ ಅಣ್ಣಾ

'ಇದು ಬರಿ ಬೆಳಗಲ್ಲೋ ಅಣ್ಣಾ' ಎಂದು ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರ ಕವನದಲ್ಲಿ ದೃಶ್ಯದ ದರ್ಶನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಭೌತಿಕ ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವ ಕವನ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಭೌತಿಕಾನುಭವ ದಾಟಿ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಅನುಭವದಾಚೆ ಸಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಇಂದ್ರಿಯಾನುಭವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಳ್ಳದೋ ಇಂದ್ರಿಯಾತೀತ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. 'ನಾಕುತಂತಿ'ಯ ಕೇಳಿ ನುಡಿ ನುಡಿ ಕೇಳಿ ಕನದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಇಂದ್ರಿಯಾನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುವ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕುತೂಹಲ, ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಕವನದ ಕೊನೆಯ ಸಾಲುಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

ಎಲುವು ಎಲುವು, ನಾದ ನಾದ ಯಾವುದು ಸಂವಿತ್ತಿಯೇ
ಮಾತೆಯೇವ ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಉಣ್ಣುತ್ತಿದೆ ನೆತ್ತಿಯೋ
ನಿರ್ಲೇಪದ ರಸದ ಲಹರಿ, ಆದಿತ್ಯಗೆ ಭಿತ್ತಿಯೋ ನುಡಿಯ ಕೇಳಿ.

ಅನುಭಾವದ ಸ್ತರವನ್ನು ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಏರುತ್ತ ಹೋಗುವ ಕವಿ, ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಎಂದೂ ದೂರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕವಿಗೆ ಅಹಂಕಾರ ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಅಹಂಕಾರ ಬಂದಾಗ ಬೇಂದ್ರೆ ಭಿನ್ನವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

'ದಾಸ ಪುರಂದರ ವಿಠಲನೊಡೆಯಾ
ಅಹಂಕಾರವಿದೆ ಕೊಡು ಬಿಡುಗಡೆಯಾ
ಪುಂಡರೀಕ ವರದಾ, ಅಂಬಿಕಾ–
ತನಯ ನನ್ನ ಕಂದಾ.

ಇಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಣಾ ಭಾವ ಸ್ಫುರಿಸಿದೆ. ಇಂಥ ಸಮರ್ಪಣೆ, ಸಮರ್ಪಣೆಗಳೇ ಕವಿಯನ್ನು ದಾರ್ಶನಿಕತೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆ ಅನುಭಾವದ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಹಂತವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕವನದ ಮೂಲಕ ಏರುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅನುಭಾವ ಕಾವ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳಾದ ಅಂತರಂಗದ ಅವಲೋಕನ, ಭಗವಂತ ನೀಡಿದ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ತನ್ಮಯತೆ, ಭಾವ–ನಿರ್ಭಾವತೆ, ಭಗವಂತನೊಡನೆ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಪರ್ಕ, ಇಂದ್ರಿಯಾತೀತ ಅನುಭವ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರು ಅರವಿಂದರ ಅರವಿಂದ ಮಾತಾ ಉಭಯದಲ್ಲಿ ವಿರಾಟ್ ಸ್ವ ರೂಪ ಕಂಡು ಅದನ್ನು ಅನುಗ್ರಹ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಧನ್ಯತೆ ಇದೆ. ಅರವಿಂದರ ಅನುಭಾವ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಇವರು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ದಾರ್ಶನಿಕತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ತುತ್ತು ಮುತ್ತನು ನೀಡು ಸರಸ್ವತಿ ಲಕುಮಿ, ಕಾಳಿಕ ಅಂಬೆ

ಪಾದ ಪದ್ಮಂಗಳಿಗೆ ಜೀವದ ಹಂಸ ನಾ ಬಲಗೊಂಬೆ

ಎಂಬ ಅವರ ಕವನದಲ್ಲಿ ಅರವಿಂದಾಶ್ರಮದ ಅರವಿಂದ ಮಾತೆಯಲ್ಲಿ ಜಗನ್ಮಾತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ವಿರಾಟ ಸತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಅದನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ದರ್ಶನವಿದೆ.

ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರ ಮಾತೃ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಈ ಕವನವನ್ನು ಪರಾಂಬರಿಸಿದರೆ, ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿಯ ಸಕಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಸೌಂದರ್ಯದ ಖಣಿ, ವಾತ್ಸಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ಸ್ಥಂಭವಾಗಿರುವ ಭಗವತಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿರುವ ಕವಿವಾಣಿಯ ತೇಜಸ್ಸು, ಓಜಸ್ಸು ನಮ್ಮೆದುರು ಗರಿಗೆದರಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಓ ತಾಯಿ ಬಂದೆ ಮಾಮಾಮಿ, ಅಂದರೆ ಈ ಮಾಯಿ ತುಂಬು ಒಂದೇ

ಮಕರಂದ ಪಾನದಾ ಝರೀ

ತರಿ ತರೀ ನಿನ್ನ ತಾವರೀ

ಬಂದದ ತುಂಬಿಯಾ ಮರೀ

ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿರಾಟ್ ಸ್ವರೂಪ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಬೇಂದ್ರೆಯವರೇ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸೃಷ್ಟಿಯು ಸಚ್ಚಿದಾನಂದದ ಲೀಲಾರೂಪ, ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವು ಸೃಷ್ಟತೀತವಾಗಿರುವಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿಗತವೂ ಆಗಿದೆ. ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾಂಶವು ಇಲ್ಲದೇ ಚಿದಂಶವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಮಾನವನಲ್ಲಿಯೂ ಅದು ಅಹಂಕಾರದ ರೂಪದಿಂದ ಅರಳಿ ಹಿಂದುಗಡೆಗೆ ಶುದ್ಧ ಜ್ಞಾನವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿವರ್ತನ ಕ್ರಿಯೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಘುವುದು, ವಿಜ್ಞಾನ ಇಲ್ಲವೇ ಅತಿಮಾನಸವೂ ಅರಳಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿ, ವಿಶ್ವ, ವಿಶ್ವಾತೀತ ಈ ಮೂರು ಅಂಶಗಳು, ಸಚ್ಚಿದಾನಂದದ ಮೂರು ಮುಖಗಳು. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರಿತಾಗ ವಿಶ್ವ ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಯೆಯೆಂದಾಗಲಿ, ದುಃಖ ಅಜ್ಞಾನ – ಅಸತ್ಯಗಳ ನೆಲೆಯೆಂದಾಗಲಿ, ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂರನ್ನೂ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದುವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದೆಚ್ಚತ್ತ ದರ್ಶನದ ಬೆಳಕಿನಲಿ

ಕಂಡೆ ನಾದದ ಹಾದಿ, ಮರಣಗಳ ತವರು ನಿಧಿ.

ನಕ್ಷತ್ರ ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವೆ, ಕಣ್ ಪಿಳುಕಿನಲಿ?

ಆ ತೀರೋಭಾವಕ್ಕೂ ತಪ್ಪದು ಅನುಗ್ರಹ ವಿಧಿ.

ಈ ಸಾಲುಗಳನ್ನು 'ನಾಕುತಂತಿ' ಸಂಕಲನದ ಮಾತು ಕೃತಿಯಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರು ಸ್ವತಃ ತಾವು ಅನುಭವಿಸಿದ ಅನುಭಾವ ಸ್ಪರ್ಶವನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ನಿವೇದಿಸುತ್ತಾರೆ. ದರ್ಶನ ಆಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಸತ್ಯವನ್ನು ಈ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೇಂದ್ರೆ ದರ್ಶನ ಕೇವಲ ಉಪದೇಶ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜೀವನಾನುಭವ, ಲೌಕಿಕ-ಅಲೌಕಿಕಗಳು ಸಾಕಾರಗೊಂಡು ನಿರಾಕಾರದತ್ತ ಸಾಗಿದ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಆನಂದದ ಉಪಾಸನೆಯನ್ನೂ ಬೇಂದ್ರೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅರವಿಂದರು ಹಾಗೂ ಅರವಿಂದ ಮಾತೆಯನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆ ತನ್ಮಯರಾಗಿ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಆತ್ಮಾನುಸಂಧಾನದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವ ಭವ್ಯದಿವ್ಯ ದರ್ಶನೀಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅವರಿಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಮಾತೆಯವರೇ ಬೇಂದ್ರೆ ಜೀವ ಚೈತನ್ಯ ಶ್ರೀ ಮಾತೆಯ ಸಾತ್ವಿಕ ತೇಜಸ್ಸಿಗೆ ಮಾರು ಹೋಗಿರುವ ಬೇಂದ್ರೆ ಮಾತೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡುವ ಶಿಶುವಿನಂತೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಭಕ್ತಿ ಪುರಸ್ಸರವಾದ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಕವಿ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಹಾಗೂ ಮಾತೆಯ ಅಂತಃಕರಣದಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಬಾಳಿಗೆ ಬೆಳಕು ಉಂಟಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೆನೆದು, ಅನೇಕ ಕವನಗಳನ್ನು ಅವರು ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಪಾಸನಾ ದೀಕ್ಷೆಕೈಕೊಂಡು ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಹುದೂರ ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ನಡೆದು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಂದ್ರೆ ಭಕ್ತ ಕವಿ, ಉಪಾಸಕ, ದಾರ್ಶನಿಕ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ನಾಥ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ವಿಠ್ಠಲ ಭಕ್ತಿ ಪಂಥ, ಶಿವಶರಣರ ಪರಂಪರೆ, ಹರಿದಾಸ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರ ಅನುಭಾವವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿವೆ. ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರ ಕವನಗಳು ಜೀವನ ಸೌಂದರ್ಯ, ಮೌಲ್ಯ ರಸ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಓತಪ್ರೋತವಾಗಿ ಹರಿಸಿರುವಂತೆ ಅಲೌಕಿಕ ಸತ್ಯ, ಜೀವ ಆತ್ಮಗಳ ಅನುಸಂಧಾನ, ಅನುಭಾವಗಳ ಸುಧೆಯನ್ನು ಆಪ್ಯಾಯ ಮಾನವಾಗಿ ಹರಿಸಿವೆ. ಆದರೆ ಅವು ಕವಿಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕವನಗಳು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರ ಕಾವ್ಯ ಸರ್ವ ಜನಾದರಣೀಯವಾಗಿರುವಂತೆ ಸಮಸ್ತ ಮಾನವ ಜನಾಂಗದ ಸಮುದ್ಧರಣಕ್ಕೂ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿವೆ.

ಬೇಂದ್ರೆ ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತರಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅನಿರ್ವಚನೀಯ ಅನುಭಾವವನ್ನು ನೀಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ ಇಲ್ಲ.

ಲೌಕಿಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ತೂಕದಿಂದ ತೂಗಿ, ಸಂಸಾರಿಕ ಸ್ವಾದಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಬಿಡ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಇಡಿ ಇಡಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟು, ಕುಟುಂಬದ ಓದುಗ ಸದಸ್ಯರನ್ನೆಲ್ಲ ಮೆಚ್ಚಿಸುವ ಈ ವರಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆ ತತ್ವ, ಆಚಾರ್ಯ ಯತಿಗಳ ಸಾಮಗಾನದ ಸಮ್ಯಕ ತತ್ವ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಶ್ರೀ ಮಾತೆಯರ ಸುಪ್ತ ಮಾನಸ ತತ್ವ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಗೂ ಮಂಗಳಗೀತೆ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಓಂ ಸ್ವಸ್ತಿ, ಸ್ವಸ್ತಿ ಸ್ವಸ್ತೀ
ಭೂ ಮಂಡಲ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ
ಲಕ್ಷಾ ಕಾರ್ತಿಕವಾಗಿ
ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ, ಅಬ್ಜಾ
ಆತ್ಮಿಕ ತೇಜಾ, ಕೃತು ಬೀಜಾ
ಕೃತು ಕೃತ್ಯಕೆ ಓಜಾ
ಝೂಽ ಝೂಽ ದಧಿಕ್ರಾಽ
ದಧ್ಯಂಕನ ನೈಜಾ ಸ್ವಸ್ಥಿ ಆರತಿ ಬೆಳಗಽ

ಭನದಲ್ಲಿದ್ದು ಅನುಭಾವದ ಸವಿ ಮೆದ್ದು ಅಲೌಕಿಕ್ಕೂ ಕಾವ್ಯಾಸಕ್ತರನ್ನು ಹಾಯಾಗಿ ಒಯ್ಯುವ ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರ ಕಾವ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯೂ ಅದ್ಭುತವಾಗಿದೆ. ಅನನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅನನ್ಯತವಾಗಿದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂವಹನಗೊಳಿಸರುವ ಅನುಭಾವ ಸುಧೆಯನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ನಿರ್ವಕಾರವಾಗಿ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ, ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸವಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಮಗಿರಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯ. ಅದು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ.